ΓΑΛΛΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΤΟΥ ΖΑΝ ΜΑΝΤΕΛΙΝ

ΟΙ ΠΝΙΓΜΕΝΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΡΙΓΑΔΑΣ

ΗΝ παράδοσι ποὺ θὰ σᾶς διηγηθῶ ἐδῶ, μοῦ τὴν ἀφηγήθηκε καὶ μένα ἕνας γέρος μυλωνᾶς ἀπ' τὸ μέρη τῆς Προβηγκίας. Εἶνε ἡ ἱστορία τῶν κατοίκων ἑνὸς χωριοῦ, ποὺ λεγότανε Μουριγάδα.

Οἱ Μουριγαδινοὶ ζοῦσαν πολὺ καλά, κατὰ τὰ ἄλλα. Ἕνα μονάχα δὲν εἶχαν : Νερό. Οὔτε στάλα... Καί, μολαταῦτα, ὅταν τὰ ἀμάξια γύριζαν ἀπὸ τὸ ἔλος, φορτωμένα μὲ τὰ ἀσκιά, ὁλόκληρο τὸ χωριὸ σηκωνότανε στὸ πόδι. Καυγᾶς, κακό, γιὰ νὰ γεμίσουν ἕναν κουβᾶ ἢ κι' ἕνα ποτῆρι μονάχα νερό.

— Δὲν εἶνε ζωὴ αὐτή, μὰ τί νὰ κάνουμε..., ἔλεγαν κάθε τόσο οἱ Μουριγαδινοί.

Ὡς κι' ὁ Θεὸς φαίνεται πὼς εἶχε καταραστῆ τοὺς Μουριγαδινούς. Χρόνια καὶ χρόνια εἶχαν περάσει χωρὶς νὰ βρέξῃ. Ἡ γῆ εἶχε ἀποξηραθῆ, κι' οἱ ἄνθρωποι μαζὺ μὲ τὴ γῆ. Οἱ κακόμοιροι ἔφτασαν στὸ σημεῖο νὰ μὴ μιλᾶνε πειά, γιὰ νὰ μὴ στεγνώνῃ τὸ στόμα τους...

Τέλος, μιὰ μέρα ποὺ οἱ Μουριγαδινοὶ εἶχαν μαζευτῆ σὲ συμβούλιο γιὰ ν' ἀποφασίσουν τί ἔπρεπε νὰ γίνῃ μὲ τὴν κακοτυχία τους, καὶ ὁ καθένας ἔλεγε τὸ κοντό του καὶ τὸ μακρύ του, ὁ μπάρμπα - Σαντροῦ πετάχτηκε ἀξαφνα ἀνάμεσά τους καὶ εἶπε :

— Θέλετε νὰ σᾶς πῶ ἐγὼ πῶς θὰ βροῦμε νερό ; Ἐμπρός, κάνετε ὅλοι τὸ σταυρό σας !

Οἱ Μουριγαδινοί, ποὺ ἐκτιμοῦσαν πολὺ τὰ λόγια τοῦ μπάρμπα - Σαντροῦ, ἄρχισαν ἀμέσως νὰ σταυροκοπιοῦνται.

— Μπράβο! εἶπε αὐτός. Ἀκοῦστε με τώρα. Τὸ πρᾶγμα εἶνε πολὺ ἀπλό. Πρέπει νὰ σκάψουμε ἕνα μεγάλο, πολὺ μεγάλο λάκκο, καὶ νὰ περιμένουμε ἔπειτα ὥσπου ὁ καλὸς Θεὸς νὰ μᾶς στείλῃ τὸ εὐλογημένο νερό του, τὴ βροχή...

Οἱ Μουριγαδινοὶ κυττάχτηκαν ἀναμεταξύ τους, καταγοητευμένοι μὲ τὴν ἰδέα τοῦ μπάρμπα - Σαντροῦ. Κι' ὅλοι ἔλεγαν :

— Ἔχει δίκηο, ἔχει δίκηο... Νὰ σκάψουμε ἕναν μεγάλο λάκκο...

Ἀπ' τὸ περιστατικὸ αὐτὸ μπορεῖ κανεὶς νὰ καταλάβῃ τὴν ἐξυπνάδα τῶν κατοίκων τῆς Μουριγάδας. Ὡστόσο τὸ λάκκο τὸν ἄνοιξαν. Ὁλόκληρο τὸ χωριὸ δούλεψε γι' αὐτό... Ἦταν ἕνας λάκκος ὁλοστρόγγυλος, καλὰ καθαρισμένος, τόσο ὅμορφος, ὥστε τὸ νερὸ θὰ εὐχαριστιότανε μονάχο του νὰ πέσῃ ἐκεῖ μέσα. Ὅλα καλά, μὰ τὸ νερό;...

Τότε οἱ Μουριγαδινοὶ ἄρχισαν τὶς λιτανεῖες. Μπροστὰ ὁ παπᾶς καὶ πίσω ὅλο τὸ χωριό, μὲ τὰ ἐξαπτέρυγα καὶ μὲ τὶς λαμπάδες. Ἐπὶ δυὸ ὁλόκληρες βδομάδες ὅλα τὰ περίχωρα ἀντηχοῦσαν ἀπὸ τὶς ψαλμῳδίες ποὺ ἔψαλαν οἱ Μουριγαδινοί, ἐνῶ ἔκαναν τὶς λιτανεῖες τους. Ὁ δήμαρχος ὁ ἴδιος τῆς Μουριγάδας κρατοῦσε στὰ χέρια του τὴν κοῦπα μὲ τὸν ἁγιασμό, καὶ βάδιζε ὁλόενα, προσευχόμενος στὸν ἅγιο Πετρονῖνο, τὸν προστάτη τοῦ χωριοῦ. Ἐξ ἄλλου, δὲν εἶχαν ἀφήσει πειὰ ἅγιο γιὰ ἅγιο οἱ Μουριγαδινοί. Δός του καὶ λιτανεῖες στὸν καθέναν ξεχωριστά...

Ὡστόσο ἡ μέρες περνοῦσαν καὶ νερὸ δὲν ἐρχότανε. Μὰ οἱ Μουριγαδινοὶ δὲν ἀπελπιζόντουσαν. Ὅλο κι' ἔβρισκαν κάτι γιὰ νὰ δικαιολογήσουν κάθε τόσο τὸ πρᾶγμα : Ὁ ἅγιος Αὐγουστῖνος σίγουρα θὰ ἦταν ἄρρωστος τὴ μέρα ποὺ ἔκαναν τὴ λιτανεία του καὶ δὲν μπόρεσε νὰ τοὺς βοηθήσῃ ὁ κακομοίρης... Ὁ ἅγιος Κλωδῖνος πάλι ἦτανε ὅλη ἐκείνη τὴν ἑβδομάδα στὴν Καμάργα, ὅπου γιόρταζε ἡ ἐκκλησία του...

Κι' ὅλο καὶ βρισκόντανε ἄλλοι ἅγιοι στὸ καλαντάρι, γιὰ νὰ ἐξακολουθήσουν οἱ Μουριγαδινοὶ τὶς λιτανεῖες τους...

Τὴν τελευταία μέρα, ἦταν ἡ σειρὰ τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαήλ. Οἱ Μουριγαδινοὶ ἔκαναν καὶ πάλι τὴ λιτανεία τους, καὶ τὸ βράδυ τσούγκρισαν τὰ ποτήρια μὲ τὸ κρασὶ στὴν ὑγειὰ τοῦ ἀρχαγγέλου. Ἔπειτα ὁ καθένας τους τράβηξε γιὰ ὕπνο. Ὁ οὐρανὸς ἦταν καθαρός, τὰ ἄστρα ἔλαμπαν ψηλά...

Ἤρθαν τὰ μεσάνυχτα... Ἐνῶ ὅλοι κοιμόνταν, μόνο ἡ Μπονωδέττα ἡ προκομένη δὲν εἶχε κοιμηθῆ ἀκόμα, γιατὶ περίμενε τὸν καλό της. Γι' αὐτὸ τὸ πῆρε εἴδησι πρώτη :

— Αἴ, σάμπως νὰ βρέχῃ, μοῦ φαίνεται...

Κι' ἔξαφνα, μπούμ, μπανταιμπούμ, βρόντηξε στὸν οὐρανό... Ἀστραπές, κεραυνοί, κοσμοχαλασιά... Καὶ μιὰ βροχὴ ἄρχισε νὰ πέφτῃ, ἕνας κατακλυσμός, ποὺ ἔλεγες πὼς εἶχε φτάσει τὸ τέλος τοῦ κόσμου... Σ' ὅλο τὸ χωριό, πέρα ὥς πέρα, τὰ παράθυρα ἄνοιγαν, κεφάλια πρόβαλλαν κι' ἔπειτα ἀποτραβιόντουσαν πάλι καὶ τὰ παράθυρα ξανάκλειναν μὲ ὁρμή, μὲ κρότο. Φωνές, σούσουρο, κακό, μέσα σ' ὅλα τὰ σπίτια. Θὰ πίνανε, ἐπὶ τέλους, θὰ χόρταιναν νερό, θὰ λουζόντουσαν ὅλοι, παιδιά, σκυλιά, θὰ πλύνανε κι' αὐτοὶ μιὰ φορὰ τὰ τσανάκια τους... Τώρα πειὰ ὁ μεγάλο δρόμος τοῦ χωριοῦ εἶχε γίνει σωστὸ χείμαρρος καὶ οἱ Μουριγαδινοὶ ἄρχισαν κιόλας νὰ φοβοῦνται :

— Φτάνει πειά, ἅγιε ἀρχάγγελε, φτάνει... Ἔτσι, νὰ χαρῆς τὴν ὑγεία σου..., φώναζαν.

Μὰ ὁ ἅγιος δὲν ἄκουε κι' ἡ βροχὴ ἐξακολουθοῦσε, ὥσπου, σὲ δυὸ ὧρες λιγόστεψε πειά. Τότε οἱ Μουριγαδινοὶ ξανάπεσαν νὰ κοιμηθοῦν καί, τὴν ἄλλη μέρα, πρωΐ - πρωΐ, βρέθηκαν ὅλοι στὸ πόδι... Ἡ βροχὴ εἶχε σταματήσει καὶ ἡ πρώτη σκέψη ποὺ κατέβηκε σ' ὅλους ἦταν : «Πᾶμε γρήγορα στὸ λάκκο !».

Ξεχύθηκαν ἀπὸ τοὺς πέντε δρόμους, μὲ τρουμπέττες καὶ πίπιζες...

Ξεχύθηκαν ἀπὸ τοὺς πέντε δρόμους, μὲ τρουμπέττες καὶ πίπιζες καί, ὅλοι μαζύ, τράβηξαν γιὰ τὸ λάκκο, ποὺ ἦταν λίγο ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό. Στὸ δρόμο, χάχανα, χωρατά... Μονάχα ὁ παπᾶς ἀκολουθοῦσε κάπως συλλογισμένος ὅλο αὐτὸ τὸ χαρούμενο πλῆθος.

Τέλος, διέκριναν ἀπὸ μακρυὰ τὸ λάκκο... Τὸ λάκκο, ποὺ ἄστραψε κάτω ἀπὸ τὶς ἀχτίδες τοῦ ἥλιου, γεμάτος ἴσαμ' ἐπάνω νερό...

Ὅλη ἡ Μουριγάδα ἔβγαλε τότε μιὰ κραυγὴ χαρᾶς.

Ἡ Μπονωδέττα, ἡ προκομένη, ποὺ ἔτρεχε πιὸ μπροστὰ ἀπ' ὅλους καὶ ποὺ διψοῦσε τρομερὰ γιατὶ εἶχε γελάσει πολύ, πετάχτηκε πρώτη κι' ἔπεσε στὰ γόνατα γιὰ νὰ πιῇ. Μά, ἔτσι ὅπως ἔσκυψε, εἶδε ἄξαφνα μέσα στὸ νερὸ ἕνα μαῦρον ὄγκο. Κύτταξε καλύτερα, κι' ἄξαφνα ἡ φτωχὴ σωριάστηκε χάμου λιπόθυμη...

Ὅταν οἱ Μουριγαδινοὶ πλησίασαν κι' αὐτοί, κρύος ἱδρῶτας τοὺς ἔπισε.

— Ἄ, Παναγία μου!... Ἕνας πνιγμένος !...

Κι' ἀληθινά, ἦταν ἕνας πνιγμένος μέσα στὸ νερό, ἕνα κορμὶ πρισμένο, πρασινωπό...

— Μωρέ ! ἀκούστηκε τότε μιὰ φωνὴ μέσα ἀπὸ τὸ πλῆθος. Μωρέ, αὐτὸς ἐδῶ δὲν εἶνε ὁ Μισόλ ;...

Ἦταν, ἀλήθεια, ὁ Μισόλ, ἕνας τσοπάνος ποὺ τοῦ εἶχε στρίψει τοῦ καϋμένου, κι' ὅλο ἔλεγε καὶ ξανάλεγε πὼς αὐτὴ τὴ ζωὴ δὲν ἄξιζε νὰ τηνὲ ζῇ κανείς. Εἶχε βρῇ, φαίνεται, εὐκαιρία τώρα, μὲ τὸ νερὸ ποὺ εἶχε μαζευτῆ στὴ γούρνα, κι' ἔπεσε μέσα. Μά, ὕστερα ἀπ' αὐτόν, παρατήρησαν καὶ κάποιον ἄλλον :

— Μωρέ, ὁ Ζακίλ !...

Ἦταν ὁ Ζακίλ, ποὺ εἶχε μιὰ γυναίκα διεστραμμένη. Κι' αὐτὸς εἶχε ἐπωφεληθῆ ἀπ' τὴ νεροποντὴ γιὰ νὰ βάλῃ τέλος στὴ ζωή του. Ἔπειτα ἀπ' αὐτὸν εἶδαν κι' ἕναν ἄλλον μέσα στὸ νερό, κι' ἔπειτα κι' ἕναν ἄλλον ἀκόμα !... Δώδεκα ὅλοι - ὅλοι εἶχαν πάει κι' εἶχαν πέσει μέσα στὴ γούρνα γιὰ νὰ πνιγοῦν !...

Οἱ Μουριγαδινοὶ στεκόντουσαν, οἱ ἄμοιροι, ἐκεῖ μπροστὰ στὸ τόσο νερό, καὶ ἦταν νὰ τοὺς λυπᾶται κανείς. Τὸ νερὸ ἦταν μολυσμένο, κανεὶς δὲν θὰ μποροῦσε νὰ πιῇ, μὰ οὔτε τόσο δά, οὔτε μιὰ μονάχη σταλιά!...

Κι' ἔτσι, γι' αὐτοὺς τοὺς δώδεκα μουρλούς, οἱ Μουριγαδινοὶ ἔμειναν καὶ πάλι μὲ ξηρὴ τὴ γλῶσσα.

Αὐτὴ εἶνε ἡ ἱστορία τῶν πνιγμένων τῆς Μουριγάδας, ὅπως μοῦ τὴ διηγήθηκε ἕνας γέρος μυλωνᾶς ἀπ' ἐκεῖνα τὰ μέρη. Κι' εἶνε ἀληθινή, ὅπως φαίνεται...

ZAN MANTELIN

μπορῶ νὰ ζήσω μόνος μου... Ἀφοῦ ἡ εἱμαρμένη σᾶς καταδικάζει, τὸ χτύπημά της ἂς χτυπήσῃ κι' ἐμένα...

Ἡ φωτιὰ ἐντωμεταξὺ ἀνέβαινε ὁλοένα... Βρισκόταν πειὰ στὸ κέντρο τοῦ κτιρίου, τρομακτική, ἀκατανίκητη...

Ἡσυχώτατος, ὁ Στέφανος περίμενε ἐπὶ μιὰ ὥρα... Ἐπειδὴ ὁ καπνὸς τὸν ἔπνιγε, ἄνοιξε ἕνα παράθυρο...

Ἀμέσως, ἀπὸ τὸ δρόμο, ὅλοι φώναξαν μὲ τρόμο, βλέποντας αὐτὸ τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἦταν καταδικασμένος εἰς θάνατον...

Μὰ ὁ Στέφανος δὲν ἐνδιαφερόταν καθόλου γιὰ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ οὔτε τοὺς ἤξερε κἀν... Ξεκρέμασε ἀπὸ τὸν τοῖχο τὴν εἰκόνα τῆς Μαρίας, τὴν ἐκύτταξε τρυφερὰ κι' ἔπειτα τῆς ἔριξε ἕνα τρυφερὸ βλέμμα ἀποχαιρετισμοῦ...

Ἔξαφνα ἕνας τρομερὸς πάταγος ἀκούστηκε καὶ τὸ σπίτι κατέρρευσε... Φύρδην μίγδην, μαζὺ μὲ τὰ ἔπιπλά του, ὁ Στέφανος θάφτηκε κάτω ἀπὸ τὰ ἐρείπια...

Πέθαιναν μαζύ, καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου πέταξε μαζὺ μὲ τὴν ψυχὴ τῶν πραγμάτων ...

MAURICE MONTEGUT